

newsletter

INSTITUTU LÁZEŇSTVÍ A BALNEOLOGIE, v. v. i.

Objektivizace lázeňské léčby – Covid-19 a lázeňství – Balzamické silice v ovzduší Lázní Kynžvart – Inovace ve zpracování humolitů – Lázeňská terapeutická krajina – Partnerství s Fakultou zdravotnických studií Západočeské univerzity Plzeň – ILAB členem Asociace výzkumných organizací – Pozvánka na on-line přednášku

4. čtvrtletí 2020

Obsah

PŘEDSTAVENÍ INSTITUTU	3
NÁŠ TÝM	4
VĚDA & VÝZKUM	5
Objektivizace lázeňské léčby	5
Covid-19 a lázeňství	5
Měření obsahu balzamických silic v ovzduší Lázní Kynžvart	6
Mikrobiální osádka Vřídla	6
Rašelina	6
Lázeňská terapeutická krajina	7
VZDĚLÁVÁNÍ	8
DEVELOPMENT	9
Technické manuály lázeňské péče	9
ROZVOJ SPOLUPRÁCE	10
Přeshraniční spolupráce	10
Pozvánka na přednášku	11
Prezentace výsledků sociologického výzkumu	11
SÍDLO INSTITUCE	12

Představení institutu

Institut lázeňství a balneologie (ILAB) je veřejná výzkumná instituce zřízená v roce 2019 Karlovarským krajem. Předmětem hlavní činnosti ILAB jsou nezávislý výzkum a vývoj v oblastech lázeňství, balneologie, geologie, hydrogeologie, balneo-medicíny, balneotechniky, společenskovedních a ekonomických oborech a související mezioborová spolupráce.

Výsledky těchto činností se ILAB snaží veřejně šířit formou publikací, výuky a transferu znalostí. Vzhledem k tomu, že je zatím jedinou veřejnou výzkumnou institucí sídlící na území Karlovarského kraje, je jeho cílem i budovat, provozovat a rozvíjet výzkumnou infrastrukturu.

V zájmu institutu je spolupráce s výzkumnými institucemi, odbornými pracovišti, vysokými školami a dalšími organizacemi a společnostmi v oblasti výzkumu a vývoje v lázeňství a balneologii.

ILAB se zaměřuje na zkoumání nových možností regionálního rozvoje s využitím potenciálu přírodních léčivých zdrojů a následné koordinace možností rozvoje území.

Náš tým

Mgr. Kristýna Matějů, Ph.D.
ředitelka

Mgr. Kristýna Matějů, Ph. D. vystudovala Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy a titul Ph. D. získala na 2. Lékařské fakultě Univerzity Karlovy Vary. Během studií pracovala ve Fyziologickém ústavu Akademie věd ČR, kde se zabývala problematikou cirkadiálních hodin savců. Pozitivní vztah k lázeňství, Karlovým Varům a regionu obecně získala při přípravě stálé expozice Muzea Karlovy Vary. Ředitelkou ILAB je od února 2020.

MUDr. Ladislav Špišák, CSc.
předseda rady ILAB | výzkumný pracovník

RNDr. Patricie Hloušková, Ph.D.
místopředsedkyně rady | výzkumná pracovnice

RNDr. Tomáš Vylita, Ph.D.
výzkumný pracovník | člen rady

Doc. Ing. Miroslav Marek, CSc.
výzkumný pracovník

RNDr. Josef Bodor, PhD.
lékařský analytik

MUDr. Helena Safariková
lékařka | výzkumný pracovník

Ing. Alina Huseynli
výzkumná pracovnice

Ing. Lenka Plachá
administrativní manažerka

Bc. Věra Simeth
projektová manažerka | RIS3 projekt. manažerka

Ing. Ondřej Hruška
developer | RIS3 developer

Věda a výzkum

Objektivizace lázeňské léčby

V září proběhlo další jednání se zástupci FN Plzeň o přípravné fázi projektu zaměřeného na výzkum vlivu lázeňské léčby na steatozu jaterní a další metabolické parametry. Na přelomu září a října byla v sanatoriu Kriváň otestována metodika sledování a odběrů. Další aktivity

v tomto směru bohužel zhatila protiepidemická opatření. Následující pobyty probandů byly předběžně domluveny v sanatoriu Imperial.

Odpovědný pracovník:
MUDr. Ladislav Špišák, CSc.

Covid-19 a lázeňství

V říjnu podal ILAB spolu s Fakultou ekonomickou Západočeské univerzity a Vysokou školou ekonomickou grantovou žádost do programu ÉTA Technologické agentury ČR. Projekt je zaměřený na scénáře a metodiky, které by měly pomoci zvládat krize v lázeňství nejen v „době covidové“. Scénáře budou tvořeny na základě komplexní socioekonomické analýzy 4 zkoumaných oblastí (návštěvníci, poskytovatelé lázeň-

ské péče, lázeňská místa a ekosystém plateb). Součástí bude SWOT analýza, která bude zobrazovat příčiny slabých a silných stránek i hrozeb a příležitostí.

Zájem o výsledky projektu projevil Sdružení lázeňských míst, Svaz léčebných lázní, Czech-Tourism i Karlovarský kraj. Zda jsme s návrhem uspěli, bude zveřejněno 31. března 2021.

Sociologický průzkum

V prosinci roku 2020 zadal ILAB agentuře FOCUS provedení dotazníkového šetření na reprezentativním vzorku populace ČR (1000 respondentů starších 18ti let). Ve spolupráci s odborníky z Fakulty ekonomické ZČU a z Jihočeské univerzity byl připraven soubor otázek zkoumající vztah k lázeňství, preference a jejich proměnu v souvislosti s pandemií Covid-19 a důvody proč Češi nechtějí/nemohou do lázní. Analýza dat proběh-

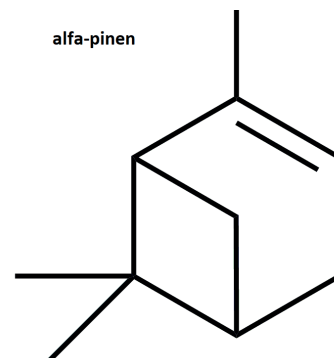
ne v 1. čtvrtletí 2021, výstupy budou dostupné na www.spadata.cz.

V případě grantové podpory navážou na proběhlý průzkum další výzkumné aktivity.

Odpovědný pracovník:
Mgr. Kristýna Matějů, Ph.D., Ing. Alina Huseynli,
Bc. Věra Simeth, Ing. Ondřej Hruška

Měření obsahu balzamických silic v ovzduší Lázní Kynžvart

V druhé polovině srpna 2020 proběhlo měření koncentrace alfa-pinenu v ovzduší Lázní Kynžvart (měření provedl Státní zdravotní ústav). Zprávu o výsledcích ILaB obdržel v říjnu a předběžné výsledky napovídají, že naměřená koncentrace terpenů by mohla být využita k přirozeným inhalacím, které prospívají stavu dýchacích cest. K verifikaci, zasazení výsledků do kontextu a publikaci výsledků bude třeba s největší pravděpodobností zopakovat měření v následujícím roce.

Odpovědný pracovník: RNDr. Patricie Hloušková, Ph.D., RNDr. Tomáš Vylita, Ph.D., Ing. Alina Huseynli

Mikrobiální osádka Vřídla

Na začátku prosince inicioval ILaB on-line setkání odborníků se zájmem o problematiku mikrobiální osádky Vřídla. Zúčastnili se jí kromě pracovníků ILaB i zástupci VŠCHT, MBÚ AV ČR či Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Jednání o případném podání společného grantového projektu na Grantovou agenturu České republiky v příštím roce budou pokračovat.

Odpovědný pracovník: RNDr. Tomáš Vylita, Ph.D.

Rašelina

ILaB se podílel spolu s Tesoro Spin off s. r. o. – spin-off firmou Vysoké školy chemicko-technologické a dalšími subjekty na vývoji nového způsobu úpravy rašeliny.

Před koncem roku ILaB jako spolupřihlašovatel uspěl s přihláškou užitého vzoru. Užité vzor „Dezintegrované humolity a jejich využití v balneologii a wellness procedurách a při transdermálních aplikacích zdraví prospěšných látek“ byl zapsán pod číslem 34666.

Nový způsob zpracování – desintegrace rašeliny – je podstatně rychlejší, než doposud používané mletí a rašelina po rozmělnění mnohem jemnější. Zda bude nový způsob úpravy rašeliny perspektivní pro využití v lázeňství, ukáží další analýzy. Výzkum se zaměří zejména na biologické

ky aktivní látky, jež se tímto způsobem z rašeliny uvolní, a na tepelnou kapacitu takto upravené rašeliny.

Byla podána žádost na ČILZ, zda by bylo možné získat povolení k odběru vzorků rašeliny a slatiny ze všech ložisek, kde se v ČR rašelina získává pro balneologické účely. Zároveň proběhla jednání o možnostech propagace ložiska rašeliny Čistá-Krásno.

Odpovědný pracovník: doc. Ing. Miroslav Marek, CSc.

Lázeňská terapeutická krajina

V zahraničí i u nás se již několik let hovoří o terapeutických účincích pobytu v přírodě. Ve spojitosti s kandidaturou Great Spas of Europe na seznam UNESCO se objevuje i termín “terapeutická lázeňská krajina” či “kulturní lázeňská krajina”. Zatím však chybí dostatek dat, které by tento termín ukotvily i v rovině exaktních poznatků.

V listopadu proběhlo setkání zainteresovaných odborníků k tématu “lázeňská terapeutická krajina”. ILaB ustavuje užší expertní skupinu.

Nejbližší cíle:

ILaB identifikuje měřitelné léčebné faktory prostředí a připraví projekt jejich detekce v terapeutické lázeňské krajině památkové zóny Karlových Varů (případně dalších lázeňských míst z nominace UNESCO).

Následně ve spolupráci s Kanceláří architektury města Karlovy Vary a Městem Karlovy Vary budou stanoveny metodiky péče o lázeňskou terapeutickou krajinu na modelu Karlových Varů (zachování léčebných vlastností, infrastruktura, udržitelnost).

Odpovědný pracovník: Mgr. Kristýna Matějů, RNDr. Tomáš Vylita, Ph. D., Ing. Alina Huseynli, RNDr. Patricie Hloušková, Ph. D.

Vzdělávání

Vzdělávací aktivity institutu se orientují na celoživotní vzdělávání lékařů, vedení bakalářských prací, ale i na propagaci lázeňství pro laickou veřejnost.

Pracovníci ILAB jsou vedoucími bakalářských prací studentů FZS ZČU. Studenti pod jejich vedením vypracovávají např. práce s tematikou lázeňské léčby diabetu u dětí, použití tzv. měkkých technik či vlivu lázeňské léčby v Lázních Kynžvart na chronickou obstrukční plicní nemoc.

ILAB je zapojen do přeshraničního projektu Studentské mezioborové inovace v česko-bavorském regionu. Jeho součástí bylo i seznámení studentů se základy balneoterapie a přírodními léčivými zdroji formou on-line přednášek.

Během posledního čtvrtletí roku 2020 výzkumní pracovníci vystoupili s příspěvky na mezinárodních konferencích:

Mezinárodní vědecká konference „Pohyb a prožitek v mezioborovém pojetí“ (organizátor VŠTVS PALESTRA)

Mezinárodní vědecká konference Partnerství lázeňských měst a začlenění západočeského lázeňského trojúhelníku mezi památky UNESCO (organizátor Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů)

Mezinárodní Masarykova konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky 2020.

ILAB převzal po zániku Balneologického institutu Karlovy Vary jeho vzdělávací aktivity a knihovnu. Databáze balneologické literatury, která byla původně umístěna na webových stránkách BIKV, byla převedena na web institutu (www.i-lab.cz).

Development

Lázeňství je jednou z priorit Karlovarského kraje, v regionu se nachází největší lázně v České republice. ILAB je otevřený spolupráci s partnery z regionu i mimo něj. Snažíme se vybudovat silnou síť kooperačních partnerů se zaměřením na rozvoj efektivnějšího využívání stávajícího potenciálu přírodních zdrojů.

Za tímto účelem se snažíme zapojovat do aktivit místního rozvoje, chceme organizovat setkání, diskuse, přednášky či konference s cílem posílit lázeňství jako celek.

ILAB připravil několik projektových fiší do Integrované územní investice Karlovarské aglomerace a jeho aktivity jsou součástí Programu rozvoje Karlovarského kraje 2021+.

Institut se stal partnerem z oblasti vědy a výzkumu v projektu „Objektivizace efektu lázeňské léčby v Lázních Kynžvart“, na který si Léčebné lázně Lázně Kynžvart žádaly o asistenční voucher v rámci programu Smart Akcelerátor 2.0.

Technické manuály lázeňské péče

Institut lázeňství a balneologie postupně zpracovává sérii technických manuálů lázeňské péče. Zatím jsme připravili dva níže uvedené manuály, které najdete na stránkách www.i-lab.cz.

Manuál správy přírodních léčivých zdrojů – ZPMV, plyny a peloidy

Manuál lázeňské léčebně-rehabilitační péče – obecné principy a speciální přístupy dle indikací.

Další témata se připravují:

Manuál balneoprocudur I.–III.

Manuál tvorby balneoprovozu.

Manuály vznikají na základě zadání Karlovarské agentury rozvoje podnikání s podporou programu Smart Akcelerátor 2.0. Cílem manuálů je podat pomocnou ruku poskytovatelům lázeňské péče, odborníkům v lázeňství i místním samosprávám.

Odpovědný pracovník:

RNDr. Patricie Hloušková, Ph.D., MUDr. Ladislav Špišák, CSc.,

MUDr. Helena Safariková, RNDr. Tomáš Vylita, Ph.D.

Rozvoj spolupráce

Opakovaně probíhají jednání (ať prostřednictvím videokonferencí či osobních setkání) se zástupci univerzitních vysokých škol, odborných sdružení, samospráv, s výzkumníky i které nás posouvají k dosažení stanovených cílů.

Zhoršující se situace v souvislosti s pandemií Covid-19 vedla k přesunu většiny jednání s potenciálními partnery (zástupci vysokých škol, odborných sdružení či samospráv) do virtuálního prostoru. Navzdory tomu se podařilo uzavřít několik důležitých dohod.

V prosinci byla uzavřena smlouva o spolupráci s Fakultou zdravotnických studií Západočeské univerzity Plzeň. Smlouva umožní rozvoj další spolupráce zejména v oblasti vzdělávání a případných společných výzkumných aktivit.

ILAB se také na sklonku roku 2020 stal členem Asociace výzkumných organizací (AVO). AVO sdružuje výzkumné organizace působící mimo Akademii věd ČR a hájí jejich zájmy na úrovni vlády a ministerstev.

Přeshraniční spolupráce

V uplynulém období proběhla jednání s Technische Hochschule Deggendorf v Bavorsku, kde jsme s odborníky projednávali možnosti spolupráce, případně podání přeshraničního projektu do Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS.

[Pro rok 2021 jsme se shodli na organizaci společné mezinárodní on-line konference s tématem balneologie a lázeňství.](#)

Odpovědný pracovník:
Mgr. Kristýna Matějů, RNDr., Bc. Věra Simeth

Přednáška KAM KV° představí Institut lázeňství a balneologie

Balneologický výzkum má v regionu dlouhou tradici a provází léčbu pomocí přírodních léčivých zdrojů již od jejich počátků. V průběhu 20. století vzniklo postupně několik výzkumných institucí, které se zabývaly balneologickým výzkumem.

Jakými cestami se může ubírat výzkum v oblasti lázeňství a má vůbec v současné době smysl? Jaký je vztah Čechů k lázeňství? Proměnila pandemie Covid-19 nějak pohled na lázeňskou léčbu?

Na tyto a další otázky se zaměří přednáška ředitelky Institutu lázeňství a balneologie Mgr. Kristýny Matějů, Ph.D.

Přednáška proběhne on-line. Více informací a odkaz, kde bude možné přednášku sledovat, najdete v den konání na tomto místě www.i-lab.cz/kalendar_akci/.

Den konání: 19. leden 2021

Čas: 18:00

Přednáška je zdarma.

www.kvpoint.cz

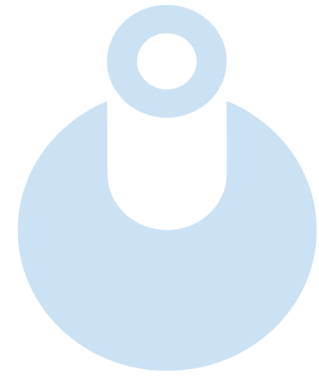
Prezentace výsledků sociologického výzkumu

Komplexní výsledky výzkumu budou prezentovány veřejnosti prostřednictvím on-line webináře, který připravujeme na únor 2021.

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na vztah Čechů k lázeňství, zda respondenti vnímají i léčebnou funkci lázeňství, co jim brání v tom, aby lázně více využívali a jak jejich postoj k lázním ovlivnila pandemie Covid-19.

Den konání a čas: Přesný termín bude upřesněn. Sledujte sociální sítě, případně web ILAB.
Webinář je zdarma.

Sídlo instituce

Institut lázeňství a balneologie veřejná výzkumná instituce

Nábřeží Jana Palacha 932/20
360 01 Karlovy Vary

info@i-lab.cz | www.i-lab.cz

Výzkumná instituce se nachází v prostorách bývalé základní školy na adrese nábřeží Jana Palacha v Karlových Varech. Poloha je výhodná z pohledu dostupnosti lázeňského centra města.

V současné době má ILaB osm stálých zaměstnanců, z toho je pět odborných pracovníků. V rámci nastavených vztahů mezi ILaB a Karlovarskou agenturou rozvoje podnikání dochází ke sdílení dalších zaměst-

nanců (lékařský analytik, lékař, developer).

Probíhá dovybavení laboratoře na základní fyzikálně-chemické rozborů vod.

Provoz ILaB byl v roce 2020 podpořen veřejnoprávní dotací č. KK03831/2019 z rozpočtu Karlovarského kraje.

**Sledujte nás sociálních sítích, na webových stránkách
nebo se přihlaste k odběru novinek.**